

ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

4-5-2019

B5& B01

[Τα στερεότυπα των φύλων στα παιδιά]

Στην εποχή μας τα στερεότυπα των φύλων έχουν γίνει αντικείμενο συστηματικής έρευνας τόσο από την πλευρά της Κοινωνιολογίας, όσο και από τον χώρο της Ψυχολογίας και της Εκπαίδευσης. Πρόκειται για τις αντιλήψεις που επικρατούν σε μια κοινωνία για τα **διαφορετικά** χαρακτηριστικά που έχουν ή πρέπει να έχουν τα άτομα του ανδρικού και του γυναικείου φύλου, αντιλήψεις οι οποίες έχουν επηρεάσει **δυσμενώς** την κοινωνική ισοτιμία των δύο φύλων. Παρά το γεγονός ότι οι προσπάθειες του φεμινιστικού κινήματος και η σχετική επιστημονική έρευνα έχουν οδηγήσει προς μια θετική αντιμετώπιση του προβλήματος της ανισότητας, διατηρούνται αντιλήψεις, στάσεις και προκαταλήψεις για κοινωνικές και ψυχολογικές διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών, οι οποίες ακόμη και σήμερα περνούν στα παιδιά όχι μόνο από την οικογένεια, αλλά και από τη σχολική εκπαίδευση. Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι η πίεση για την αντιμετώπιση του προβλήματος της **ανισότητας** δεν ασκείται σήμερα μόνο από το γυναικείο κίνημα, αλλά και από το ανδρικό, το οποίο παρουσιάζει άνοδο και διεκδικεί άρση των αδικιών που έχουν γίνει σε βάρος των ανδρών.

Σε μια από τις παλιότερες έρευνες για τα κοινωνικά στερεότυπα των φύλων ζητήθηκε από φοιτητές να αξιολογήσουν μια μεγάλη ποικιλία ανθρώπινων χαρακτηριστικών ως προς τον βαθμό στον οποίο κατά τη γνώμη τους το καθένα από αυτά είναι τυπικό γνώρισμα των ανδρών ή

των γυναικών. Συγκεκριμένα, η έρευνα έδειξε ότι οι ιδιότητες που αποδίδονται πιο πολύ στο ανδρικό φύλο, όπως είναι η δύναμη, η λογική, η αυτοπεποίθηση, κ.ά., συνιστούν τα οργανωτικά λεγόμενα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας, ενώ οι ιδιότητες που αποδίδονται πιο πολύ στο γυναικείο φύλο, όπως η **τρυφερότητα**, η φροντίδα, η συγκίνηση κ.ά., συνιστούν τα εκφραστικά χαρακτηριστικά. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι η διάκριση οργανωτικών και εκφραστικών χαρακτηριστικών είναι μια ευρύτατα διαδεδομένη στερεοτυπική αντίληψη για την ψυχολογία του άνδρα και της γυναίκας και για τις διαφορές των δύο φύλων σε όλο τον κόσμο.

Εξάλλου, μια **σημαντική** πλευρά της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης των παιδιών είναι η διαδικασία με την οποία από πολύ μικρή ηλικία αποκτούν και ενσωματώνουν στην προσωπικότητα και στη συμπεριφορά τα στερεότυπα των φύλων, που επικρατούν στην κοινωνία μέσα στην οποία γεννιούνται και αναπτύσσονται. Οι αντιλήψεις για τις ιδιότητες και τους ρόλους που ταιριάζουν στο ανδρικό ή γυναικείο φύλο, όπως αυτές εκδηλώνονται κυρίως στην οικογένεια, στο σχολείο, στην ευρύτερη κοινωνία, στην ομάδα των ομηλικών και στα μέσα μαζικής επικοινωνίας και ψυχαγωγίας, επηρεάζουν τα παιδιά ήδη από τη βρεφική ακόμη ηλικία και διαμορφώνουν αντίστοιχα τους ρόλους και τη συμπεριφορά τους ως αγοριών ή κοριτσιών.

Στη χώρα μας έχουν δημοσιευθεί αξιόλογες μελέτες σχετικά με τα στερεότυπα των φύλων, όπως για τη διαφοροποίηση των φύλων στα αναγνωστικά του δημοτικού σχολείου και στα παιδικά βιβλία προσχολικής αγωγής, καθώς και στη συμμετοχή των νηπίων στο παιχνίδι. Στις μελέτες αυτές επιβεβαιώνονται γενικά τα δεδομένα ξένων σχετικών μελετών, αλλά αποκαλύπτεται και ο ξεχωριστός χαρακτήρας της ελληνικής κοινωνικής και εκπαιδευτικής πραγματικότητας ως προς τα

στερεότυπα των φύλων και το πέρασμα των στερεοτυπικών ρόλων και αντιλήψεων στα παιδιά.

A. Κακαβούλης (1997). Στερεότυπα των φύλων και σχολική αγωγή. *Φύλο και σχολική πράξη*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Βάνιας, 512-514 (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

1. Να αποδώσετε περιληπτικά ολόκληρο το κείμενο (80-100 λέξεις).
2. Σύμφωνα με τον συγγραφέα, ποιοι φορείς καλλιεργούν στα παιδιά στερεότυπα για τις διαφορές μεταξύ των δύο φύλων και ποια κινήματα ασκούν πίεση, ώστε να αντιμετωπιστεί η ανισότητα; (60-80 λέξεις).
3. Με ποια διαρθρωτική λέξη επιτυγχάνεται η συνοχή ανάμεσα στη δεύτερη και στην τρίτη παράγραφο του κειμένου; Ποια σχέση συνοχής σηματοδοτεί η συγκεκριμένη διαρθρωτική λέξη;
4. Να γράψετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου με την έντονη γραφή: **διαφορετικά, δυσμενώς, ανισότητας, τρυφερότητα, σημαντική**. Στη συνέχεια να δημιουργήσετε μία πρόταση με καθεμιά από τις αντώνυμες λέξεις.
5. **«το ανδρικό [κίνημα].. διεκδικεί άρση των αδικιών που έχουν γίνει σε βάρος των ανδρών»:** Να δηλώσετε αν στην παραπάνω πρόταση γίνεται κυριολεκτική / δηλωτική μεταφορική / συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας.
6. **«Διατηρούνται αντιλήψεις, στάσεις και προκαταλήψεις για κοινωνικές και ψυχολογικές διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών, οι οποίες ακόμη και σήμερα περνούν στα παιδιά όχι μόνο από την οικογένεια, αλλά και από τη σχολική εκπαίδευση»**

Στην παραπάνω περίοδο να εντοπίσετε την αναφορική πρόταση.

Να γράψετε αν είναι προσδιοριστική ή παραθετική/προσθετική και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

7. Σε ένα άρθρο που θα δημοσιευτεί στη σχολική σας εφημερίδα να αναλύσετε το ακόλουθο θέμα: «Στη σημερινή ελληνική κοινωνία πολλά είναι τα παραδείγματα διακρίσεων και εμφάνισης στερεοτύπων και προκαταλήψεων. Αφού εστιάσετε σε ένα από αυτά να εξηγήσετε τις συνέπειες τέτοιων φαινομένων για τα άτομα που τις υφίστανται και να δώσετε δύο τουλάχιστον λύσεις για το φαινόμενο που θα μπορούσαν να προέλθουν είτε από την εστία του σχολείου είτε από εκείνη της οικογένειας». [300-350 λέξεις]

Κ Α Λ Η Τ Υ Χ Η !!!

Έκφραση-Έκθεση Β' Λυκείου

Κριτήριο αξιολόγησης

B01

[ΚΕΙΜΕΝΟ]

Η κατάργηση της διδασκαλίας

της Μουσικής και των Εικαστικών στο Γυμνάσιο

1. Οι συνθήκες δεν μου επιτρέπουν διεξοδική παρουσίαση και συζήτηση, πιστεύω πάντως ότι θα προκύψει επαρκώς η στήριξη του ισχυρισμού μου ότι η κατάργηση της διδασκαλίας των καλλιτεχνικών μαθημάτων στο Γυμνάσιο αποτελεί ευθεία επέμβαση σε μερικές βασικές παιδαγωγικές αρχές.
2. Η κατάργηση της διδασκαλίας της Μουσικής και των Εικαστικών βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση προς το ιδεώδες και τους σκοπούς της αγωγής της ελληνικής εκπαίδευσης. Ως γνωστόν, το ιδεώδες της αγωγής είναι απόρροια του συστήματος αξιών μιας κοινωνίας και εναρμονίζεται πάντοτε προς το ισχύον κοινωνικο-πολιτικό καθεστώς. Το ισχύον στην χώρα μας ιδεώδες της αγωγής διαγράφεται στο άρθρο 16 του Συντάγματος, σύμφωνα με το οποίο «σκοπός της εκπαίδευσης είναι να συμβάλει στην ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, ώστε ... να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν δημιουργικά».
3. Κατά συνέπεια οι γνώσεις, οι ιδέες, οι στάσεις, οι αξίες και γενικότερα τα αντικείμενα τα οποία προσφέρονται από το σχολείο στον μαθητή ως μορφωτικά αγαθά καθορίζονται με βάση την κοσμοθεωρητική αντίληψη και την περί ανθρώπου εικόνα της εκάστοτε κοινωνίας. Με τα μορφωτικά αυτά αγαθά το σχολείο επιδιώκει την επαφή και την εξοικείωση των μαθητών με τα αντικείμενα του πολιτισμού της ανθρωπότητας, σύμφωνα με την καταλληλότητά τους να καλλιεργούν αρμονικά την ψυχή και το σώμα και να απευθύνονται όχι μόνον στη γνωστική, αλλά και στη συναισθηματική και στην ψυχοκινητική περιοχή, στο κεφάλι, στην καρδιά και στο χέρι. Είναι προφανές ότι η αρχή αυτή διακυβεύεται σοβαρά με την κατάργηση των καλλιτεχνικών μαθημάτων.
4. Η κατάργηση του μαθήματος της Μουσικής και των Εικαστικών εξοβελίζει από το σχολείο και τα τελευταία ίχνη μαθητοκεντρικότητας. Σύμφωνα με

την αρχή αυτή τα περιεχόμενα του Αναλυτικού Προγράμματος πρέπει να ανταποκρίνονται στις δυνατότητες, στις ανάγκες και στα ενδιαφέροντα των μαθητών, αφού το σχολείο δεν αποτελεί απλώς προετοιμασία για την μελλοντική ζωή του μαθητή, είναι το ίδιο η ζωή του μαθητή. Πρέπει να είναι προσανατολισμένο στο μέλλον, στα μελλοντικά μορφωτικά ενδιαφέροντα και στις μελλοντικές ανάγκες των μαθητών, χωρίς όμως να αγνοεί και να παραβλέπει την ανάγκη των μαθητών να ζήσουν το παρόν.

- 5.** Η κατάργηση της διδασκαλίας της Μουσικής και των Εικαστικών αποτελεί ευθεία βολή στην βαθύτερη ουσία του θεσμού του σχολείου. Στην σημερινή κοινωνία των επιδόσεων, όπως έχει γίνει πλέον η ελληνική κοινωνία, η αρχή των επιδόσεων έχει υπεισέλθει πλέον και στο σχολείο, στον πυρήνα του οποίου επέφερε μία σημαντική μεταβολή: Το μετέτρεψε από χώρο σχολής (από όπου η λέξη «σχολείο» έλκει και την ετυμολογία της), δηλαδή, άνετης, παιγνιώδους, ελεύθερης και χαλαρής μάθησης και αγωγής, σε χώρο επιδόσεων, δηλαδή, εξετάσεων και βαθμολογίας, υποσκάπτοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τον παιδαγωγικό χαρακτήρα του. Έτσι ο ανταγωνιστικός χαρακτήρας της σχολικής μάθησης έχει γίνει το κυρίαρχο στοιχείο του σημερινού σχολείου. Αλληλεγγύη, αλληλοβοήθεια, διάθεση για συντροφική προσφορά θυσιάζονται στον Μολώχ¹ των επιδόσεων και των βαθμών.
- 6.** Η κατάργηση του μαθήματος της Μουσικής και των Εικαστικών υποσκάπτει τον χαρακτήρα του σχολείου γενικής παιδείας και μόρφωσης. Όπως είναι γνωστό, η προτίμηση γνώσεων και μαθημάτων με πρακτικό και ωφελιμιστικό χαρακτήρα προσιδιάζει στην τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, ενώ στο πλαίσιο της γενικής μόρφωσης τα μορφωτικά αγαθά έχουν κυρίως θεωρητικό και μη άμεσα εξαργυρώσιμο χαρακτήρα. Στην περίπτωση των σχολείων γενικής παιδείας και μόρφωσης εξάλλου, όπως είναι το Γυμνάσιο, σκοπός είναι να εισαχθούν οι μαθητές στην κατανόηση όλου του φάσματος του πολιτισμού. Γι' αυτό επιδιώκεται η παροχή γενικής μόρφωσης, μιας πλατιάς μόρφωσης και όχι στενής και πρακτικής.
- 7.** Η κατάργηση των καλλιτεχνικών μαθημάτων περιορίζει σημαντικά τις δυνατότητες της παιδαγωγούσας διδασκαλίας. Σχεδόν από τις απαρχές της παιδαγωγικής σκέψης και πράξης ισχύει ως αυτονόητο αξίωμα ότι κάθε διδασκαλία πρέπει να είναι παιδαγωγούσα, να έχει, δηλαδή, ως σκοπό όχι μόνο τη μετάδοση γνώσεων και την ανάπτυξη των πνευματικών δυνάμεων, αλλά και την καλλιέργεια της ψυχής, δηλαδή, τη μόρφωση η οποία οδηγεί στην ολοκλήρωση της προσωπικότητας του μαθητή. Με άλλα

---

¹ (μεταφορικά) υποτιθέμενη θεότητα θανάτου και καταστροφής.

λόγια η παιδαγωγούσα διδασκαλία αποβλέπει στην καλλιέργεια της διάνοιας του μαθητή, στην ισχυροποίηση της βούλησής του και στην ανάπτυξη ενός πλούσιου συναισθηματικού κόσμου με ζωντανό ενδιαφέρον για κάθε αληθές, αγαθό και ωραίο αλλά και με θετικές προδιαθέσεις προς τον συνάνθρωπο.

- 8.** Σύμφωνα με τα παραπάνω, πιστεύουμε ότι με την κατάργηση του μαθήματος της Μουσικής και των Εικαστικών στο Γυμνάσιο, εξασθενίζει και φτωχαίνει η διδασκαλία, η μόρφωση και η παιδεία.

Αχιλ. Καψάλης, Καθηγητής της Παιδαγωγικής, 12/08/2013

Παρατηρήσεις

A1. Για την προετοιμασία μιας ομαδικής εργασίας στο μάθημα Έκθεση - Έκφραση διάβασες το παραπάνω κείμενο. Να συνοψίσεις σε συνεχή λόγο (40 – 50 λέξεις) **την πέμπτη και έβδομη παράγραφο**, για να ενημερώσεις για το περιεχόμενό τους τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας σου.

Μονάδες 15

A2. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, με βάση το κείμενο, τις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη Σωστό ή Λάθος:

α) ο σκοπός της εκπαίδευσης σύμφωνα με το Σύνταγμα είναι ένας: η παροχή γνώσεων.

β) τα αγαθά που προσφέρει το σχολείο εξοικειώνουν τον μαθητή με τον πολιτισμό.

γ) στο επίκεντρο του εκπαιδευτικού συστήματος πρέπει να τίθεται ο μαθητής και η μελλοντικές του μόνο ανάγκες.

δ) ο ανταγωνισμός και η βαθμοθηρία αμβλύνονται με την ύπαρξη των καλλιτεχνικών μαθημάτων, τα οποία συμβάλλουν και στη διατήρηση του χαρακτήρα της γενικής μόρφωσης και παιδείας στο γυμνάσιο.

ε) με τον όρο «παιδαγωγούσα» διδασκαλία ο συντάκτης αναφέρεται στη διδασκαλία μόνο των καλλιτεχνικών μαθημάτων.

Μονάδες 15

B1. Να βρείτε **δύο τρόπους** ανάπτυξης της έβδομης παραγράφου του κειμένου και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές στο κείμενο.

Μονάδες 6

B2. «**Η κατάργηση του μαθήματος της Μουσικής και των Εικαστικών υποσκάπτει τον χαρακτήρα του σχολείου γενικής παιδείας και μόρφωσης. Με τα μορφωτικά αυτά αγαθά το σχολείο επιδιώκει την επαφή και την εξοικείωση των μαθητών με τα αντικείμενα του πολιτισμού της ανθρωπότητας [...]**»: Να μετατρέψετε στο παραπάνω απόσπασμα την ενεργητική σύνταξη σε παθητική και να εντοπίσετε δύο διαφορές μεταξύ των δύο συντάξεων, μια σε υφολογικό και μια σε σημασιολογικό επίπεδο.

Μονάδες 7

B3. Να αιτιολογήσετε τη χρήση **της παρένθεσης** και των **εισαγωγικών** στις παρακάτω περιπτώσεις:

- **(5^η §)** Το μετέτρεψε από χώρο σχόλης (από όπου η λέξη σχολείο έλκει και την ετυμολογία της), δηλαδή.
- **(2^η §)** σύμφωνα με το οποίο «σκοπός της εκπαίδευσης είναι να συμβάλει στην ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, ώστε ... να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν δημιουργικά».

Μονάδες 4

B4. «Με άλλα λόγια η παιδαγωγούσα διδασκαλία **αποβλέπει** στην **καλλιέργεια** της **διάνοιας** του μαθητή, στην **ισχυροποίηση** της **βούλησής** του και στην ανάπτυξη ενός πλούσιου συναισθηματικού κόσμου». Να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις με συνώνυμες λέξεις ή φράσεις.

Μονάδες 5

B5. Να επισημάνετε **(4) Τέσσερα** χαρακτηριστικά γνωρίσματα επιστημονικού λόγου στο κείμενο που σας δίνεται.

Μονάδες 8

Γ. (παραγωγή λόγου)

Λόγω της απουσίας της αισθητικής αγωγής από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα κι εκπροσωπώντας τους μαθητές του σχολείου σου αποφασίζεις να στείλεις μια επιστολή έκφρασης δυσαρέσκειας προς τον υπουργό παιδείας. Να επικεντρωθείς αρχικά **α)** στους λόγους που καθιστούν σήμερα αναγκαία την επαφή των παιδιών κι έφηβων με την τέχνη και στη συνέχεια **β)** να κάνεις προτάσεις εξοικείωσης των μαθητών με την τέχνη μέσω του σχολείου.

(400-500 λέξεις)

Μονάδες 40

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Β ΛΥΚΕΙΟΥ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Για πολλούς αναλυτές η εμφάνιση του διαδικτύου εμπεριέχει την υπόσχεση της άπλετης πληροφόρησης και της βελτίωσης της ποιότητας του δημόσιου διαλόγου. Σύμφωνα με αυτή την άποψη, η τεχνολογία του ίντερνετ αφενός μείωνε το κόστος της πληροφόρησης και αφετέρου έδινε τη δυνατότητα στους πολίτες να ανταλλάσσουν απόψεις και να ασκούν αμοιβαία κριτική. Όλα αυτά φυσικά θα ήταν προς όφελος των δημοκρατικών διαδικασιών και της κουλτούρας του πολιτικού διαλόγου, στην οποία βασίζεται η δημοκρατία.

Όμως, δυστυχώς σήμερα βλέπουμε ότι αυτές οι προβλέψεις δεν επαληθεύονται. Αντίθετα, σε μεγάλο βαθμό το ίντερνετ φαίνεται ότι προωθεί τον πολιτικό εξτρεμισμό και τη μονοσήμαντη πληροφόρηση. Σύμφωνα με τον γνωστό πανεπιστημιακό Cass Sunstein (που πρόσφατα έγινε διευθυντής του Ρυθμιστικού Γραφείου του Λευκού Οίκου), αυτό το οποίο είναι καθοριστικό με το ίντερνετ, δεν είναι τόσο ότι δίνει τη δυνατότητα στον πολίτη να έχει περισσότερη πληροφόρηση. Ακόμα πιο σημαντικό είναι ότι του δίνει τη δυνατότητα να αποκλείει την πληροφόρηση που δεν του αρέσει.

«Το πιο εντυπωσιακό στοιχείο με τη νέα τεχνολογία», γράφει, «είναι η αυξανόμενη δύναμη των καταναλωτών να «φιλτράρουν» αυτό που βλέπουν». Ένα από τα πιο σημαντικά αποτελέσματα αυτού του φιλτραρίσματος είναι ότι οι χρήστες

εκτίθενται μόνο στην πληροφόρηση που τους είναι αρεστή. Σήμερα τα μπλογκ που αναπτύσσονται ταχύτερα είναι εκείνα που έχουν μια μονοσήμαντη ιδεολογική και πολιτική τοποθέτηση. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι αυτά ικανοποιούν τις προτιμήσεις των χρηστών τους. Οι αριστεροί στις ΗΠΑ προσφεύγουν στο Huffington Post για να βρουν αυτά που τους αρέσουν και οι δεξιοί με τη σειρά τους στο Drudge Report.

Όμως, το πρόβλημα δεν είναι απλώς ότι κάθε χρήστης απλά χρησιμοποιεί την πληροφόρηση που ενισχύει τις δικές του προκαταλήψεις και αποφεύγει να πληροφορείται για οτιδήποτε άλλο. Ακόμα πιο σημαντικό είναι το φαινόμενο που οι ψυχολόγοι ονομάζουν «ομαδική πόλωση», αναφερόμενοι στην τάση που έχουν οι άνθρωποι να υιοθετούν ακραίες απόψεις, όταν συνομιλούν με άτομα των ίδιων απόψεων. Το φαινόμενο της «ομαδικής πόλωσης» έχει τεκμηριωθεί με πολλά πειράματα. Σε ένα πείραμα οι φεμινίστριες που μιλούσαν μόνο με φεμινίστριες γίνονταν πιο ανένδοτες στον φεμινισμό τους. Σε ένα άλλο, οι οπαδοί των αθλητικών ομάδων γίνονταν ακόμη πιο φανατικοί με την «ομαδάρα» τους, όταν συζητούσαν μόνο με ομοιούστες.

Υπάρχουν πολλές θεωρίες που έχουν προταθεί για να εξηγήσουν το φαινόμενο της ομαδικής πόλωσης. Σύμφωνα με μια θεωρία, όταν τα άτομα συζητούν μόνο με άλλους που έχουν τις ίδιες απόψεις, ακούνε νέα επιχειρήματα υπέρ των απόψεών τους, κάτι που τους κάνει να τις υιοθετούν με ακόμη μεγαλύτερο πάθος. Σύμφωνα με μια άλλη θεωρία, τα άτομα προσπαθούν συνεχώς να ξεπεράσουν αλλήλους. Αν, λοιπόν, όλοι σε μια ομάδα συμφωνούν ότι π.χ. θα πρέπει να διατηρηθεί η

μονιμότητα στον δημόσιο τομέα, σύντομα θα εμφανιστούν και αυτοί που θα υποστηρίζουν ότι θα πρέπει να επεκταθεί και στον ιδιωτικό. Η τάση της **ομαδικής** πόλωσης ενισχύεται στο ίντερνετ, όπου σύμφωνα με τον Sunstein παίρνει τη μορφή της «κυβερνοπόλωσης».

«Το ίντερνετ», γράφει, «λειτουργεί για πολλούς ως το εκτροφείο του εξτρεμισμού, επειδή ακριβώς αυτοί που συμφωνούν επικοινωνούν μεταξύ τους με μεγαλύτερη ευκολία και συχνότητα». Αυτό καθιστά το ίντερνετ ένα κατ' εξοχήν μέσο παραπληροφόρησης. Στο βαθμό που προσφεύγεις μόνο στις ιστοσελίδες που ενισχύουν τις προκαταλήψεις σου, δεν σε ενδιαφέρει αν η πληροφόρηση για τους αντιπάλους είναι σωστή ή όχι - ούτε πρόκειται να το ελέγξεις.

Διασκευή άρθρου του Τ. Μίχα, έντυπη έκδοση
εφημερίδας Ελευθεροτυπία, 7-12-2009

Λεξιλόγιο

Εξτρεμισμός: στάση που χαρακτηρίζεται από την υιοθέτηση ακραίων αντιλήψεων και βίαιων μεθόδων (κυρίως στην πολιτική).

Λεξικό Γ. Μπαμπινιώτη

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να γράψετε την περίληψη των τεσσάρων πρώτων παραγράφων (60 -80 λέξεις).

Μονάδες 15

B.1. Να σημειώσετε αν είναι «**Σωστό**» ή «**Λάθος**» το περιεχόμενο των προτάσεων που σας δίνονται σύμφωνα με το περιεχόμενο του κειμένου: **(Μονάδες 15)**

1. Μέσω του διαδικτύου βελτιώνεται ο διάλογος.
2. Το ίντερνετ δεν προωθεί τον πολιτικό εξτρεμισμό.
3. Τα μπλογκ που αναπτύσσονται ταχύτερα είναι εκείνα που έχουν μια μονοσήμαντη άποψη.
4. Τα άτομα δεν έχουν την τάση να προσπαθούν να ξεπεράσουν ο ένας τον άλλο.
5. Το διαδίκτυο δεν προάγει την παραπληροφόρηση.

B.2. α) Να εντοπίσετε τα δομικά στοιχεία και τη μέθοδο (ή τις μεθόδους) ανάπτυξης της τρίτης παραγράφου του κειμένου («Το πιο εντυπωσιακό στοιχείο ... στο Drudge Report»).

β) Πώς εξασφαλίζεται η συνοχή της δεύτερης παραγράφου του κειμένου;

Μονάδες 10

B.3. Ο αρθρογράφος χρησιμοποιεί το γ' ενικό και το β' ενικό πρόσωπο. Να εξηγήσετε τι επιτυγχάνει με κάθε ρηματικό πρόσωπο που επιλέγει.

Μονάδες 5

B.4. Να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική στο απόσπασμα «Το φαινόμενο της «ομαδικής πόλωσης» έχει τεκμηριωθεί (από τους επιστήμονες) με πολλά πειράματα» και να αιτιολογήσετε την επιλογή του συγγραφέα.

Μονάδες 5

B.5. α) Να γράψετε από ένα συνώνυμο για τις λέξεις με έντονα γράμματα.

Μονάδες 5

β) Να γράψετε από ένα αντώνυμο για τις υπογραμμισμένες λέξεις.

Μονάδες 5

Γ. Σας ζητείται να γράψετε ένα άρθρο (350 περίπου λέξεων) για το περιοδικό του σχολείου σας, στο οποίο να καταγράφετε τους τρόπους και τους κινδύνους της παραπληροφόρησης μέσω του διαδικτύου και των ΜΜΕ και στην συνέχεια να τονίσετε τον ρόλο που διαδραματίζει η κριτική σκέψη στην αποφυγή αυτών των κινδύνων.

Μονάδες 40

Καλή Επιτυχία!